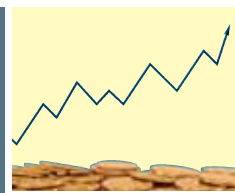

AKTUÁLNĚ

Změny v systému mezinárodní ochrany dětí

čtěte na straně 2

FINANCE

Jak je to s růstem reálných příjmů?

čtěte na straně 2

TÉMA

Komunitní plánování sociálních služeb

čtěte na straně 7

Slovo ministra

Parametry v paragrafech

S jistým uspokojením mohu konstatovat, že na reformě důchodového pojištění pracujeme intenzivně. Tým specialistů našeho ministerstva dokončil v rámci první etapy práci na parametrických změnách základního důchodového pojištění návrh novely zákona o důchodovém pojištění, který bude již v nejbližších dnech rozeslán do meziresortního připomínkového řízení. To znamená začátek velké diskuse, protože chceme, aby nutné změny akceptovala široká veřejnost. Změny jsou nutné ze dvou hlavních důvodů. Tím prvním je jinak pozitivní fakt, že se za posledních 15 let prodloužila střední délka života o čtyři roky a předpokládá se, že za každých dalších šest let se bude prodloužovat o jeden rok.

Tím druhým je už méně příznivý moment, a sice, že se rodí méně dětí. Z této kombinace vyplývá, že se zvyšuje podíl starších na celkové populaci. V současné době tvoří lidé starší 60 let asi 20 procent celkové české populace. Očekává se, že v roce 2020 se tento počet zvýší o 5 procent, čili už každý čtvrtý občan bude starší 60 let. Pokud jde o poměr lidí starších 65 let k osobám ve věku 15 až 64 let, v roce 2005 činil 20 % a experti očekávají, že v roce 2050 bude dokonce 55 %. Pokud by tedy nedošlo ke změnám v důchodovém systému, museli bychom již od roku 2010 očekávat jeho deficit na úrovni 10 miliard korun ročně. Proto k nejvýznamnějším navrhovaným změnám patří postupné prodloužení potřebné doby pojištění pro nárok na starobní důchod, a to z 25 na 35 let. Druhý důležitý moment představuje pokračování v postupném zvyšování důchodového věku na 65 let pro muže i ženy. Počítáme však s tím, že hranice odchodu do důchodu bude posunuta až v roce 2030.

Dokončení na straně 2

Hovoříme s Mariánem Hoškem, náměstkem ministra práce a sociálních věcí

Dávky poskytovat těm, kteří je potřebují

MUDr. Marián Hošek, náměstek ministra práce a sociálních věcí, je odpovědný za tři oblasti – sociální služby, sociální péči a rodinnou politiku. Za téma našeho rozhovoru jsme si vybrali aktuální situaci systémů, které platí od začátku roku.

Začátkem letošního roku byly současně spuštěny dva nové systémy vyplácení sociálních dávek na sociální služby a hmotnou nouzi, a to na základě nově definovaného životního a existenčního minima. Jak byste charakterizoval uplynulé dva měsíce?

Jako velmi náročné. Komplikace způsobilo hlavně současné spuštění obou nových systémů a nedostatečný čas na přípravu jejich uvedení do praxe. Sociální pracovníci v obcích se museli seznámit jak s uplatňováním zákona, tak se softwarovým vybavením. Ne vždy byla tato příprava ideální. Proškolení lidí na podzim bylo víceméně teoretické a tu praktickou stránku věci, tu skutečnou zátěž, zažili až od 1. ledna. V některých oblastech nezdávaly sítě nával klientů, protože neměly dostatečnou kapacitu, někde dělali chyby i lidé na úřadech. Ale nyní se systém už usadil a k 28. únoru jsme zaznamenali 64 tisíc podaných žádostí o pomoc v hmotné nouzi a té-

měř stejný počet jich byl vyřízen. Domnívám se, že jsme tu nejtěžší, zaváděcí etapu zvládli – především díky terénním pracovníkům, a nacházíme se tedy už v rutinní fázi.

Co je zásadním rysem změny systému?

Dávky v hmotné nouzi se stávají adresnější. Například se berou v úvahu skutečné náklady na bydlení, které jsou jiné v malé obci v Plzni nebo ve velkém městě, jako je Brno nebo Praha. Pod pojem náklady na bydlení zařazujeme nejen nájemné, ale i náklady na elektřinu, plyn atd. V každém městě nebo obci jsou náklady rozdílné, a proto v reálu vyplácíme i rozdílnou výši příspěvku. Cílem nebylo na této podpoře ušetřit, ale vyplácet ji spravedlivě. Dalším záměrem bylo zvýšit angažovanost obcí, aby lidem přispívaly na bydlení nebo jim pomohly zprostředkovat byt odpovídající velikosti. To se ale nepodařilo, a podle mého mínění je to nedostatek.

Dokončení na straně 5

Dobrý projekt

„O nich bez nich“ by to rozhodně nešlo

O stáří se snadno mluví. Ovšem když je vám dvacet, třicet, ale i padesát let, jen těžko si dokážete představit, že budete staří. Máte pocit, že se vás stárnutí vůbec netýká? Mnoho mladých lidí se přesto o problematiku seniorů zajímá.

FOTO: © PHOTOGRAPHER: ROBERT LERICH | AGENCY: DREAMSTIME.COM

Důkazem budiž hojná účast na jednom z workshopů Centra inovativního vzdělávání na téma stárnutí a příprava na něj. Jde o projekt Pe-

dagogické fakulty UP Olomouc, který probíhá pod záštitou MSMT a je financovaný Evropským sociálním fondem.

Mýty o stáří

O stáří koluje mnoho nepravdivých mýtů. Ani si neuvědomujeme, že jim podléháme. Ale pozor: inteligence s věkem neklesá. I starší lidé prožívají milostné vztahy. Osobnost se nemění tak jako barva vlasů. Seniori (osoby starší 65 let) netrpí akutními nemocemi častěji než mladí. Nevzdávají se společenských aktivit. Pokud vás zajímá více, zkuste knihu Heleny Haškovcové *Fenoméni stáří* nebo Dany Sýkorové *Fenoméni stáří* nebo *Strategie zachování osobní autonomie*. Lektorka představované workshopu doc. PhDr. Jiřky Skopalové, Ph. D., promítla užasný dokumentární film *Hledání moudrosti stáří* od režiséra Tomáše Škrdlanta. Seniori různého věku odpovídali na rozličné otázky „O nich bez nich“ by to totiž nebylo ono.

Jak se připravit na stárnutí

Na stáří je třeba se připravovat. Být dlouhodobě v kontaktu se seniory. Pomáhat jim, věnovat jim svůj čas, být k nim shovívaví. Zažili toho mnoho, mohou vyprávět (i když trochu zapominají), mohou pomáhat (i když už neunesou těžký nákup). Střednědobá příprava by měla začít mezi 40.

a 45. rokem života. Co budete dělat, až přestanete pracovat? Co vám celý život unikalo? V dokumentu si jedna paní pochvalovala, že konečně může říct, co si skutečně myslí. Konec přetvářování. Když to přeženete, ostatní si řeknou, že jste bláznivá stará osoba, dodávala s úsměvem.

Krátkodobá příprava by měla začít několik let před odchodem ze zaměstnání. Vybavte svou domácnost i šatník novými věcmi. Životní úroveň po odchodu do důchodu klesá v průměru až o dvě třetiny. Je třeba připravit se nejen psychicky na množství volného času, ale i materiálně na menší příjmy.

Klady i záporů

Ve zmíněném dokumentu mj. zaznělo, že stáří má své klady i záporů. Lidé kolem odcházejí, ale lze se seznámit s jinými na různých výletech díky speciálním programům nebo univerzitě třetího věku. Ta navíc bývá mysl, umožňuje studium i těm, kteří dříve studovat nemohli, usnadňuje držet krok s dobou. Jak řekla energická Slovenka s devíti křížky: „K stáru otvíráte svět vám úplné neznámý a to je velká krása.“

MARKETA FINGEROVÁ
CENTRUM INOVATIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Pomoc po orkánu

Orkán Kyrill, který se přehnal 18. ledna Českou republikou, způsobil značné škody. O mimořádnou okamžitou pomoc požádalo do 20. února celkem 287 občanů. K tomuto datu byla mimořádná okamžitá pomoc vyplacena 187 občanům, 63 žádostí je v řízení a 37 žádostí bylo zamítnuto, protože nespĺnily podmínky pro poskytnutí této dávky.

Vyplaceno bylo celkem 1 mil. 820 tis. Kč. Vedle toho příslušné pověření obecní úřady poskytovaly mimořádnou okamžitou pomoc lidem, kterým ze v souvislosti s vichřicí poničený některé předměty dlouhodobé potřeby. Vzhledem k tomu, že ze statistiky nelze rozlišit, zda byla tato dávka poskytnuta v souvislosti s vichřicí, nebo proto, že rodina požádala o tuto pomoc z jiných důvodů s ohledem na nedostatek finančních prostředků, je možné pouze odhadovat, že o takovou pomoc požádalo rovněž přibližně 200 občanů, přičemž náklady lze odhadnout na 1,5 mil Kč. S ohledem na funkční dávky – mimořádná, okamžitá pomoc – se nepředpokládá, že by o tyto dávky žádali další lidé. Bylo by totiž nutné prokázat, že úhrada nákladů byla spojena s výše uvedenou první pomocí směřující k odstranění bezprostředních důsledků vichřice.

Ochrana dětí vyžaduje změny

Současný stav ochrany protiprávně přemísťovaných dětí není vyhovující. Ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas rozhodl o tom, že opatrovnictví dětí budou v podobných případech zajišťovat zásadně orgány sociálněprávní ochrany dětí na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Těmto úřadům bude poskytována opora ze strany krajských úřadů a panelu expertů.

Případ nezletilé Sarah Barao opět otevřel téma mezinárodněprávní ochrany dětí a možnosti ČR v hájení zájmů českých dětí, jejichž rodiče nežijí v jednom státě. Ministr práce a sociálních věcí nyní v této souvislosti podrobil intenzivní supervizi postup Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí při zajišťování práv dětí protiprávně přemísťovaných ze zahraničí.

Ministr práce a sociálních věcí přidal ve věci ochrany protiprávně přemísťovaných dětí následující opatření, ke kterým uvádí: „Opatrovnictví dětí budou v podobných případech zajišťovat zásadně orgány sociálněprávní ochrany dětí na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Zájmy dětí musí být dostatečně chráněny i ve složitých případech. Proto bude těmto úřadům poskytována opora ze strany krajských úřadů a panelu expertů sestaveného speciálně pro tento účel. Experti budou v případě potřeby poskytovat poradenské služby obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, krajským úřadům, Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí a rodičům a dětem.“

PANEL EXPERTŮ

Expertní panel bude tvořen především odborníky z oblasti práva (právníci se specializací na oblast rodinného práva a mezinárodního práva: v úvahu připadají advokáti se zkušenostmi z případů mezinárodních únosů dětí a právníci spolupracující s neziskovými organizacemi), dětské psychologie, rodinné medicíny a dalšími odborníky v sociálněprávní ochraně dětí.

Odborníci by měli být k dispozici nejen v situacích, kdy již došlo k protiprávnímu přemísťování dítěte ve smyslu Haagské úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí, ale také ve fázi, kdy např. rodič dítěte teprve zvažuje svůj odjezd z dítětem ze státu obvykleho bydliště a kdy je ještě možné přejít tomu, aby došlo k protiprávnímu pře-

mísťování dítěte. Kladen je tak důraz na preventivní působení.

ZMĚNY NA ÚŘADU

Dalším krokem bude znepořádání podmínek, za nichž budou rodiče protiprávně přemísťovaného dítěte zastupováni nezávislými právními zástupci namísto Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí, na který se mohou rodiče doposud s žádostí o zastupování obrátit.

Z hlediska sociálněprávní ochrany dětí se jeví jako nezbytné provést revizi stávajícího personálního obsazení Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Oproti současnosti by v něm měli být zapojeni i odborníci z oblasti psychologie, sociální práce a poradenství.

INSTRUKCE O POSTUPU SOUDŮ

Důslednější ochranu práv dětí ve fázi výkonu soudních rozhodnutí by měla zajistit nová *Instrukce o postupu soudů při výkonu rozhodnutí o výchově dětí*, na jejíž přípravě se podílelo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti ČR. V současné době je v připomínkovém řízení v rámci resortů. Instrukce zdůrazňuje potřebu ochrany práv a zájmů dítěte. Počítá se zajištěním odborné pomoci pro dítě a pro rodiče, kterou poskytne nebo zprostředkuje orgán sociálněprávní ochrany, a s možností odložení výkonu rozhodnutí na pozdější dobu, pokud by jeho okamžité provedení ohrožovalo dítě.

Ministr práce a sociálních věcí zároveň navrhl ministru spravedlnosti některé změny v občanském soudním řádu, které nemohou být upraveny pouze formou instrukce a vyžadují si změnu zákona.

DŮRAZ NA PREVENCI

Je nutné zdůraznit, že největší podíl na úspěšné ochraně práv (nejen) protiprávně přemísťovaných dětí má pře-

© PHOTOGRAPHER MARZANNA SYNCERZ AGENCY DREAMSTIME

devším prevence. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR proto zahájilo metodické proškolení sociálních pracovníků vykonávajících agendu sociálněprávní ochrany dětí a bude jim poskytovat veškerý konzultační servis. Veřejnost bude o otázkách mezinárodněprávní ochrany dětí informována prostřednictvím informačních letáků.

Slovo ministra

Parametry v paragrafech

Dokončení ze strany 1

Změny v základním důchodovém pojištění nelze uskutečnit izolovaně, tedy bez ohledu na stav v penzijním připojištění se státním příspěvkem a v životním pojištění. Budeme usilovat o politickou shodu zejména v názoru na to, jakou váhu budou mít tyto příjmy v celém důchodovém systému. Budeme hledat odpovědi na otázku, zda vytvoří další možnosti pro účast v doplňkovém připojištění, čili spoření na stáří, a v jaké podobě. Základem příjmů ve stáří by však mělo zůstat průběžně financované a dávkově definované základní důchodové pojištění.

Je jisté, že změny parametrů v důchodovém pojištění si vyžadují nejen (a především) novelu zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, ale i dalších, zatím téměř 30 zákonů. Čeká nás tedy ještě hodně práce, protože reforma musí být politicky odolná, aby se nestala předmětem politického střetu před každými volbami a neměla se po každých volbách.

Považuji důchodovou reformu za klíčovou v celé reformě sociálního systému vzhledem k tomu, že vyžaduje z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR tvoří asi 41 % veškerých státních výdajů. Proto je to i zásadním prvkem reformy veřejných financí.

RND. PETR NEČAS

MÍSTOPŘEDEDA Vlády
A MINISTR PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Reálné příjmy rostou

Mírné (meziroční) zvýšení růstu nominálních peněžních příjmů domácností (na makro i mikroúrovni) v porovnání se stejným obdobím roku 2005, zaznamenané již v 1. pololetí roku 2006, se prosadilo i v jeho letních měsících, což při stagnující meziroční míře cenové inflace vedlo k relativně většímu vzestupu jejich kupní síly. Vyplyvá to z výsledků pravidelného šetření Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Hrubý měsíční peněžní příjem dosáhl ve sledovaném souboru domácností

v průměru částky 10 985 Kč na osobu a měsíc (nominálně o 5,5 % a reálně o 2,5 % více než ve stejném období roku 2005); jeho největší část (62,3 %) tvořily pracovní příjmy ze závislé činnosti, druhou nejvýznamnější položkou s téměř čtvrtinovým podílem (23,9 %) byly sociální příjmy, 8,3 % pak připadlo na příjmy z podnikání a 5,5 % na ostatní příjmy.

Po odpočtu částek odvedených na zdravotní a sociální pojištění a zálohy na daně z příjmů činil „průměrný“ čistý měsíční peněžní příjem 9 545 Kč

na jednoho člena domácnosti sledovaného souboru (o 636 Kč, tj. o 7,1 % více než ve stejném období roku 2005); při zohlednění cenové inflace se kupní síla tohoto příjmu zvedla o 4,1 % (zhruba stejně jako v obdobném porovnání let 2005 a 2004).

Celkový objem úvěrů u bank překročil v závěru třetího čtvrtletí 493 miliard Kč, čili byl meziročně o třetinu vyšší. Nejvíce vzrostly hypoteční úvěry na bydlení a dále spotřební úvěry.

Průměrný měsíční starobní důchod se zvýšil na konci září meziročně nominálně o 5,8 procenta (o 444 Kč) na 8 165 Kč a reálně o 1,7 procenta.

Z jednání vlády

Schválena koncepce transformace pobytových sociálních služeb

Žít v přirozeném prostředí

Země dnešní Evropské unie se od 70. let minulého století zabývají realizací procesu de-institucionalizace a podporou práva žít v přirozené komunitě pro všechny občany. Některé evropské státy implementovaly tyto myšlenky i do své legislativy. Česká republika jako členský stát EU se také hlásí k této politice. Proto vláda minulý měsíc schválila koncepci transformace pobytových sociálních služeb.

Přirozený vývoj

I v České republice již někteří poskytovatelé pobytových sociálních služeb přistoupili ke krokům vedoucím k poskytování individualizovaných a humanizovaných služeb v přirozeném prostředí. Můžeme konstatovat, že transformace je cestou přirozeného vývoje vycházejícího z požadavků odborníků, uživatelů, jejich rodin i samotných poskytovatelů.

Cílem tedy není transformace samotná, která je otázkou přirozeného vývoje, ale podpora těch poskytovatelů sociálních služeb, jejichž zájem je nabízet vysoce kvalitní služby na odborné úrovni. Stanovené cíle a opatření mají za úkol podpořit již probíhající změny a usnadnit poskytovatelům, kteří se rozhodou poskytovat sociální služby odpovídající individuálním potřebám uživatelů v jejich přirozeném prostředí, tyto změny provést.

Pro realizaci procesu de-institucionalizace je nezbytná společenská shoda završená politickým rozhodnutím a následný plán podpory

FOTO: © PHOTOGRAPHER FRANZ PFLUEGL | AGENCY: DREAMSTIME.COM

tohoto procesu. Předpokladem úspěchu procesu transformace je osvěta u veřejnosti i samotných uživatelů, aktivní spolupráce účastníků procesu, uživatelů služeb, zařízení ústavní sociální péče, obcí, krajů i a v neposlední řadě vzdělávání pracovníků sociálních služeb. Více než 85 % pobytových zařízení sociální péče v České republice (domovy důchodců, domovy penziony pro důchodce a ústavy

sociální péče) je zřizováno kraji nebo obcemi. Nestátní neziskové organizace poskytují zejména terénní a ambulantní sociální služby.

Několik desítek let

Proces transformace sociálních služeb bude probíhat v období několika následujících desítek let v kontextu přirozeného vývoje pobytových

sociálních služeb. Schválený rámec podpory transformace bude probíhat v rámci období 2007–2013. V souladu s právem každého člověka na kvalitní život a také s vývojem v ostatních zemích EU je nutné umožnit lidem se zdravotním postižením žít v přirozené komunitě s podporou vycházející podle individuální míry a rozsahu jejich potřeb. Znamená to především změnu dotační politiky v oblasti investic, a to odklon od rozsáhlého budování ústavní sociální péče a větší podpora investic do rozvoje terénních a ambulantních služeb. Dále to znamená zaměřit se na humanizaci stávajících pobytových zařízení a jejich postupné „rozpuštění“ do přirozené sítě služeb v komunitě. Přesměrování investic by mělo vycházet z principu podpory takových sociálních služeb, které umožní lidem dosud užívajícím institucionalizovanou ústavní péči cestu do přirozených komunit, a navazovat na regionální plány rozvoje sociálních služeb. Je nutné umožnit lidem se zdravotním postižením, kteří budou závislí na pomoci jiné osoby, využít takovou sociální službu, která je v přirozené komunitě nevyčleněná, jak se to děje v případě ústavní sociální péče. Místo výstavby nebo nákladné rekonstrukce stávajících ústavních zařízení budou finanční zdroje směřovány k podpoře vzniku chráněných bytů a domů v přirozené zástavbě.

Klíčovými finančními zdroji pro transformační kroky v pobytových zařízeních sociálních služeb jsou v programovacím období 2007–2013 prostředky z evropských fondů.

REAKCE

V Nizozemsku nemůžeme (zatím) pracovat bez povolení

Nizozemsko nezrušilo s platností od 1. března t. r. přechodná opatření o omezení volného pohybu pracovních sil. Nepotvrzují se tak zprávy z médií, které avizovaly, že občané nových členských států Evropské unie mají možnost bez omezení v Nizozemsku pracovat.

Přednědávnm zveřejnila česká média informaci o tom, že Nizozemsko s platností od 1. března ruší přechodná opatření v omezení volného pohybu pracovních sil. Tyto informace se však nezakládají na pravdě. Podle Věry Kolmerové, EURES manažerky, k uvolnění pracovního trhu nedošlo: „I když jsme od našich kolegů z Nizozemska již dříve obdrželi informaci, že tamní úřady plánují zrušení tohoto omezení pro občany nových členských států, doposud se tak nestalo. Nadále tedy platí, že naši občané musí získat pro práci v této zemi pracovní povolení.“

Ve věci vnitřního pracovního trhu a přechodného opatření je pověřeným orgánem Commission of Social Affairs. V minulosti bylo zvykem, že o těchto otázkách rozhodovala vždy v tříměsíčních cyklech. Na sklonku minulého roku komise označila 1. březen 2007 za termín předpokládaného uvolnění trhu. Proč se tak nestalo, objasňuje Jeannette van Yperen, nizozemská manažerka EURES: „V listopadu 2006 proběhly v Nizozemsku parlamentní volby. Na základě jejich výsledků se komise rozhodla, že takto důležité rozhodnutí, jako je otevření pracovního trhu, musí podléhat schválení nového parlamentu a vlády. Z tohoto důvodu bylo rozhodnutí odloženo a bude se o něm jednat opět za tři měsíce.“

Podrobnější informace o možnostech práce v Nizozemsku naleznete na internetových stránkách EURES (<http://portal.mpsv.cz/eures/>) nebo u kteréhokoliv EURES poradce v celé České republice.

EURES představuje celoevropskou síť poradenských kanceláří Eures

(European Employment Services), kam se mohou obrátit evropští zaměstnanci i zaměstnavatelé. Kanceláře Evropské služby zaměstnanosti zajišťují především databázi volných pracovních míst, připravovanou výběrová řízení, životopisy uchazečů o zaměstnání, informace o životních a pracovních podmínkách či o legislativě a mnoho dalších informací.

V současné době pokrývá síť Eures 30 zemí, kterými jsou Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Velká Británie.

Zahajujeme projekt: Kvalita v dalším profesním vzdělávání

Kvalita v dalším profesním vzdělávání je název jednoho z pěti systémových projektů vyhlášených Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, které položí základ pro vybudování systému dalšího profesního vzdělávání v České republice. Pomůže tak zlepšit současný stav, kdy se naše země nachází z hlediska přístupu ke zvyšování kvalifikace na 21. místě z 27 členských zemí EU.

Zvyšování kvalifikace je jednou ze základních podmínek lepšího uplatnění lidí na trhu práce. Pro zaměstnavatele je zase důležitým prvkem pro trvalý rozvoj jejich podniku. V obou případech hrají důležitou roli instituce, které takové vzdělávání nabízejí. Bohužel dosud je jejich úroveň kolísavá a srovnání jejich kvality obtížné. Chybí konceptní přístup, nabídka vzdělávacích programů není dostatečná a neřeší dlouhodobé potřeby země.

Proto byl zahájen projekt Kvalita v dalším profesním vzdělávání, který má vnést do této problematiky výrazný posun. Je jedním z pilířů budovaného systému dalšího profesního vzdělávání v ČR. Potrvá do července roku 2008 a je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem. Celkové náklady čini 57 284 800 Kč, z českého rozpočtu půjde o částku 14 321 200 Kč. Vítězem výběrového řízení na realizaci projektu se stalo konsorcium čtyř partnerů: Národního vzdělávacího fondu, o. p. s., Bankovního institutu vysoká škola, a. s., společnosti KPMG Česká republika, s. r. o., a Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR.

Výsledkem projektu bude:

- navržení způsobu certifikace institucí dalšího vzdělávání,
- certifikace lektorů a akreditace vzdělávacích programů,
- způsob podpory prostřednictvím moderních informačních technologií,

- proškolení ověřovatelů, konzultantů, metodických a organizačních pracovníků v oblasti certifikace a akreditace, reprezentantů sociálních partnerů a veřejné správy a zástupců poskytovatelů dalšího profesního vzdělávání.

Od projektu lze očekávat značný přínos. Institute, které poskytují další vzdělávání, lepší svoji činnost. Stanou se konkurenceschopnější a vytvoří si šance pro uplatnění v zahraničí. Stanou se rovnocennými partnery certifikovaných podniků, které budou požadovat jejich vzdělávací služby. Jedním z výstupů projektu bude i návrh na sjednocení podmínek pro akreditace vzdělávacích programů. Klienti dalšího vzdělávání dostanou záruku, že vzdělávací služby budou odpovídat prostředkům na ně vynaloženým, že bude zaručena kvalita a odpovídající úroveň výuky. Získají jistotu, že s nimi budou při vzdělávání spolupracovat kvalitní lektoři, kteří rovněž budou certifikacím řízením.

FOTO: © PHOTOGRAPHER: PETRO FEKETA | AGENCY: DREAMSTIME.COM

VÝZVA

Proti nerovnosti na trhu práce

Ministerstvo práce a sociálních věcí, jako řídicí orgán Programu Iniciativy Společenství EQUAL (CIP EQUAL), vyhlásilo 28. února výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu z tohoto programu. Je určena pro všechna opatření CIP EQUAL.

Program Iniciativy Společenství EQUAL je jedním z nástrojů na dosažení cílů Evropské strategie zaměstnanosti. Je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR. Na CIP EQUAL je v České republice vyčleněno 43 973 880 EUR (1,36 miliard korun). Podpora z CIP EQUAL je určena na vývoj a prosazování nových nástrojů boje se všemi formami diskriminace a nerovnosti na trhu práce. Vzhledem k tomu, že CIP EQUAL je zaměřen na podporu mezinárodní spolupráce, zapojené subjekty mají možnost získat a využít zkušenosti i v jiných zemích EU.

Pro tuto dodatečnou výzvu má Česká republika k dispozici 119 milionů korun. Projekty realizované v oblastech Cíle 1 (území ČR mimo HL m. Prahu) budou financovány ze 75 % Evropským sociálním fondem a ze 25 % státním rozpočtem, zatímco projekty v oblastech Cíle 3 (území HL m. Prahy) budou financovány z 50 % Evropským sociálním fondem a z 50 % státním rozpočtem.

Předložené projekty musí být zaměřeny na realizaci mainstreamingových aktivit (hodnocení, šíření

a prosazování inovací do politik a praxe) v tematické oblasti dle daného opatření CIP EQUAL. Projektové aktivity mohou být naplňovány již podpořenými rozvojovými partnerstvími (příjemci pomoci z CIP EQUAL) či ad hoc vytvořenými partnerstvími dalších právnických osob.

Více informací o Programu Iniciativy Společenství EQUAL a výzvě k předkládání žádostí o poskytnutí grantů v rámci příslušných opatření CIP EQUAL je možno získat na stránkách www.equal.cz nebo na e-mailové adrese equal.nps@cz.pwc.com.

PORADNA

Maximální výše podpory v nezaměstnanosti může být různá

K 30. listopadu 2006 mám ukončený pracovní poměr z organizačních důvodů. Od 1. prosince 2006 jsem evidován na úřadu práce, mj. jsem poživatel částečného invalidního důchodu. Mám dotaz na vyplácení podpory v nezaměstnanosti, v jakých termínech, jak dlouho a v jaké výši se vyplácí?

Právní úprava podpory v nezaměstnanosti je obsažena v zákoně

č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o zaměstnanosti“. Výše podpory v nezaměstnanosti se stanoví procentní sazbou z průměrného měsíčního čistého výdělku, který byl u vás zjištěn a naposledy používán pro pracovní právní účely ve vašem posledním ukončeném zaměstnání v rozhodném období podle pracovních předpisů. Podpora v nezaměstnanosti náleží po podání vaší žádosti o podporu v nezaměstnanosti o podporu v nezaměstnanosti. Podpůrní doba činí u uchazeče o zaměstnání

- a) do 50 let věku 6 měsíců,
- b) od 55 let věku 9 měsíců a
- c) nad 55 let věku 12 měsíců.

Procentní sazba podpory v nezaměstnanosti činí první 3 měsíce podpůrní doby 50 % a po zbývajících podpůrní doby, tj. 3, 6 nebo 9 měsíců, 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku. Pokud jste si podal žádost o podporu v nezaměstnanosti do 31. prosince 2006, může výše vaší podpory v nezaměstnanosti činit maximálně 2,5násobek částky životního minima platného pro jednotlivého občana staršího 26 let věku (dále jen „životní minimum“) ke dni podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti. Životní minimum představovalo v roce 2006 částku 4 420 Kč, tudíž výše vaší podpory v nezaměstnanosti může činit maximálně částku

11 050 Kč. Pokud jste si ale podal žádost o podporu v nezaměstnanosti po 1. lednu 2007, může vaše podpora v nezaměstnanosti činit maximálně 0,58násobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku (dále jen „průměrná mzda“), ve kterém byla podána žádost o podporu v nezaměstnanosti. Průměrná mzda v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí 2006 představuje částku 19 635 Kč, tudíž vaše podpora v nezaměstnanosti by v tomto případě mohla činit maximálně částku 11 389 Kč.

Podpora v nezaměstnanosti je splatná po nabytí právní moci rozhodnutí o jejím přiznání pozadu za měsíční období, a to nejpozději v následujícím kalendářním měsíci. Pokud rozhodnutí úřadu práce o přiznání vaší podpory v nezaměstnanosti nabylo právní moci, např. v měsíci lednu 2007, měla by vám být podpora v nezaměstnanosti vyplacena nejpozději do 28. února 2007.

Zákon o zaměstnanosti dále stanoví, že v odůvodněných případech může být podpora v nezaměstnanosti vyplacena zálohově a při další splátce zúčtována. Jsou-li splněny podmínky pro poskytování podpory v nezaměstnanosti jen po část kalendářního měsíce, náleží podpora o nezaměstnanosti v poměrné výši odpovídající počtu kalendářních dnů, kdy tyto podmínky byly splněny. Výsledná částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. (BIC)

FOTO: © PHOTOGRAPHER: ROXANA GONZALEZ | AGENCY: DREAMSTIME.COM

Unikátní vzdělávání pracovníků sociální péče

Předáním diplomů na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR neúspěšnějším pečovatelským-studentkám skončil 6. února první běh projektu *Vzdělávání pracovníků sociální péče*. Certifikáty o absolvování kurzu obdržely také první dvě stovky absolventek unikátního celorepublikového vzdělávání. Diplomy nejlepším účastnicím předal náměstek ministra práce MUDr. Marián Hošek a předseda ČAPS PhDr. Jindřich Kadlec.

Projekt realizuje Česká asociace pečovatelských služeb, která sdružuje 150 organizací. Ve třech sdrúžech až do poloviny roku 2008 se postupně vzdělá 600 pečovatelů a pečovatelek. Každý běh nabídne bezplatné absolvování 120 hodin teoretické výuky a 30 hodin praxe. Vzdělávací kurzy přispívají ke zvýšení kvalifikace pečovatelů a umožní nabídku kvalitních pečovatelských služeb v souladu se Zákonem o sociálních službách (č. 108/2006 Sb.). Projekt *Vzdělávání pracovníků sociální péče* financuje stát (20%) a Evropský sociální fond (80%) ve výši přibližně 10,5 milionu Kč.

Jak probíhaly přípravy

Projekt měl dlouhou přípravnou fázi. Vycházelo se z důkladně provedené analýzy mezi řediteli pečovatelských služeb i mezi pečovatelskými. „O koncepci vzdělávání pečovatelů jsme diskutovali minimálně tři roky před podáním projektu. Pro zaměstnavatele bylo nejdůležitější, aby vzdělávání bylo jednoduché a kromě zdravotních dovedností obsahovalo především ty sociální.“ říká Jindřich Kadlec, předseda České asociace pečovatelské služby ČAPS a manažer projektu *Vzdělávání pracovníků sociální péče*.

Koncepci vzdělávání připravoval tým ředitelů zařízení pečovatelských služeb z celé republiky v úzké spolupráci s odborníky z oboru péče o klienty pod vedením MUDr. Tošnerové. „Zájem o naše vzdělávání předčil očekávání, ale budeme žádat o další finanční podporu, abychom uspokojili v následujících pěti letech větší zájem. V celé republice v pečovatelských službách pracuje 4 tisíce pracovníků,“ dodává Jindřich Kadlec.

Co oceňují absolventi a organizátoři

Absolventky prvního běhu se při závěrečném hodnocení kurzů shodly na tom, že výběr 24 témat vzdělávání byl přínosný pro každodenní praxi péči o klienty i pro pečující rodiny. Nejvíce názorné a využitelné v praxi byly podle účastnic přednášky z oborů zdravotní péče, psychologie, komunikace s nemoc-

Před předáním ocenění si úspěšní absolventi projektu vyslechli úvodní slova náměstka ministra MUDr. Mariána Hoška a PhDr. Jindřicha Kadce, předsedy ČAPS, a také zhodnotení průběhu prvního běhu kurzů od Mgr. Jany Vinařové, hlavní koordinátorky projektu.

ným a psychopatiologie stáří. „Dobrá pečovatelská by měla být prodlouženou rukou rodiny, která se při péči o seniory nebo zdravotně postižené dítě ocitá v krizové situaci, neví kudy dál,“ uvádí Jindřich Kadlec, iniciátor celého projektu. Organizátoři kurzů oceňují svědomitý přístup účastnic ke vzdělávání. Věk účastnic se nejčastěji pohybuje mezi 35 a 50 lety, pro mnohé to byl první systematický kurz, přesto se účastnice spolehlivě připravily na náročné testy. Téměř čtvrtina – 46 účastnic – je zvláda do konce na plný počet bodů.

Odborná kvalita a regionální působnost

„Jsem rád,“ říká předseda ČAPS Jindřich Kadlec, „že vzdělávání probíhá ve stejné kvalitě v osmi regionech. Kostru vzdělávání vytvořilo 28 odborných garantů, kteří pak vyškolili 120 regionálních lektorů. Stejnou úroveň vzdělání tedy získají pečovatelské v Praze, v Ústí nad Labem, na Liberecku, Pardubicku, Olomoucku, v Moravskoslezském, Jihočeském a Jihomoravském regionu.“ Vzdělá-

vací kurzy odborně garantuje psychiatrička MUDr. Tamara Tošnerová, která problémy pečovatelů, pacientů i pečujících rodin dobře zná z Ambulance pro poruchy paměti.

Přínos projektu

Vzděláváním si pečovatelské nedoplňují jen potřebné dovednosti z péče, ale i přehled o nabídce sociálních služeb v regionech – rodině tak mohou nabídnout kontakty na služby asistentní a odlehčovací, které rodině pomohou převzít klienta do krátkodobé péče a nabrat další síly. Pečovatelky v kurzech získají přehled o nabídce půjčovně kompenzačních pomůcek, o dopravě pro zdravotně postižené, předají rodinným pečovatelům informace o poskytování dávek sociální péče a příspěvku na péči. Rodině mohou poskytnout i základní orientaci v sociálněprávní problematice. Důležité je, že se pečovatelské naučí lépe hospodařit s vlastními psychickými i fyzickými silami. Zvládat každodenní stres při péči o nemocné může být jednou z cest, kterou se vymaní z chronické únavy a vyhoření.

■ Dobrý tip

Bezplatné mediální a facilitační služby

Asociace mediátorů (mediátor = prostředník, který řídí proces dorozumívání stran v konfliktu mimosoudní cestou) je nezisková organizace, která se zabývá především poskytováním mediálních služeb (mediace = mimosoudní způsob řešení sporu za pomoci neutrálního prostředníka) a poradenství v oblasti řešení konfliktů a vyjednávání.

V rámci svého projektu *Využití mediace jako nástroje sociální integrace* nabízí bezplatnou mediaci a facilitaci (efektivní vedení porad, schůzí a jednání) jako novou sociální službu všem občanům HL města Prahy. Projekt je spolufinancován Evropským strukturálním fondem, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem HL města Prahy. Partnerem projektu je Porada pro občanství, občanská a lidská práva a spolupracujícími organizacemi jsou TyfloCentrum Praha, o. p. s., a Centrum pro zdravotně postižené.

Služby jsou určeny hlavně příslušníkům znevýhodněných skupin při řešení konfliktů, které vyplývají ze složitého sociálního prostředí (které je zapříčiněno především věkem, po hlávním, zdravotním postižením, sociální situací, etnickým původem ad.). Asociace mediátorů se tak spolupodílí na vytváření a zlepšení podmínek pro

jejich začlenění na trhu práce a do společnosti a zároveň předchází nejrizikovějším rizikům sociálního vyloučení.

Řešení konfliktů mimosoudní cestou usnadňuje vzájemnou komunikaci mezi stranami. Umožňuje také porozumět potřebám a zájmům zaměstnanců a zaměstnavatelů, nalézt vhodná řešení pro všechny zúčastněné strany, jednat v neformálním a bezpečném prostředí se zárukou uchovaní důvěrných informací, snížit napětí, zlepšit vzájemné vztahy a navzdory dočasným sporům si uchovat prostor pro budoucí spolupráci. V neposlední řadě mediace umožňuje vyhnout se soudnímu řízení a v podstatně kratším čase, s nižšími finančními náklady spor vyřešit.

Tyto bezplatné mediální a facilitační služby budou poskytovány profesionálními mediátory až do ledna roku 2008. V případě zájmu se obračtejte na Asociaci mediátorů České republiky, K Vodňanům 4, 150 00 Praha 5, tel. 251 553 461, amcr@amcr.cz, www.amcr.cz.

Nejlepším účastnicím prvního běhu projektu *Vzdělávání pro pracovníky sociální péče* byly na půdě Ministerstva práce a sociálních věcí ČR předány diplomy.

■ STUDENTI NA EXKURZI

Návštěva skvělá, perfektní zkušenost

Jak to vypadá na ministerstvu? Co tam vlastně dělají? Takové a podobné otázky zajímají mnoho lidí. Zvědavých je dokonce víc, než bychom si byli ochotni připustit. Ostatně není to jen česká specialita. V USA patří návštěva vládních budov k turistickým atrakcím. A lze navštívit i Pentagon.

Ve skupině studentů JUDr. Jaroslava Jakubka.

Budova Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky patří bezesporu mezi pražské skvosty první třetiny minulého století. Je součástí architektonického komplexu ministerských budov pod Emauzi, vystavěných v letech 1924–1929. Celý projekt zpracoval známý architekt Bohumil Hlávka, aby plně respektoval dominantní postavení kláštera Na Slovanech. Samotná budova byla projektována souměrně s budovou Ministerstva zdravotnictví České republiky.

Ovšem nejcennější z celé stavby je komunikační prostor a schodiště. Schody jsou opracovány speciální metodou, aby budily dojem, že jsou z jednoho celku. Postranní obložení je z nerostu barrandit s otisky živočichů z mezolitu. Není divu, že je celý komplex památkově chráněn a v rámci Pražské památkové rezervace je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Ministerstvo umožňuje veřejnosti poznat nejen překrásnou stavbu, ale ve formě exkurze s výkladem a diskusí informuje zájemce také o své činnosti. A tak se 22. února mohli seznámit s posláním tohoto úřadu studenti Obchodní akademie z Plzně pod vedením vyučujících Milady Peštové a Anny Strakové, která nám řekla: „Rádi jsme využili možnost této návštěvy, protože je pro naše studenty velmi přínosná. V odborných předmětech se totiž zabýváme kromě jiného také pracovněprávními

vztahy. Například v předmětu písemná komunikace studenti získávají znalosti o přípravě pracovních smluv. Naše obchodní akademie je zaměřena na všeobecnou ekonomiku, máme 700 studentů, asi 80% procent z nich pokračuje ve studiu na vysoké škole.“

Pětadvacet studentů z Plzně se dozvědělo nejen o působnosti ministerstva, ale JUDr. Jaroslav Jakubka z oddělení pracovněprávní legislativy s nimi hovořil také o vývoji pracovního práva a o novém zákoníku práce. Diskusi můžeme charakterizovat jako živou. Mezi nejzajímavější tématy patřila pracovní doba a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů. Zaujál i návrh připravovaného letáku Kam po škole, který nabízí čerstvým absolventům základní informace o trhu práce.

„Nejvíce se mi líbil výřeh páternoster,“ uvedl jeden student v anonymním dotazníku, který byl studentům předložen na závěr. „Nečekala jsem, že to bude tak zajímavé,“ napsala jedna studentka a druhá: „Návštěvou jsem byla nadšená.“ Na závěr ještě od jednoho studenta lapidární, ale výstižné hodnocení: „Návštěva skvělá, perfektní zkušenost.“

Studenti Obchodní akademie z Plzně v doprovodu vyučujících Milady Peštové a Anny Strakové.

Práce & sociální politika

Přímo do vašich schránek – jen za cenu poštovného a balného!

Objednat lze i na bezplatné lince 800 10 44 10
Objednávám zaslání měsíčníku *Práce a sociální politika*.

Název organizace: .....
Příjmení a jméno: .....
Ulice a č. p.: .....
PSC, obec: .....
Telefon: ..... E-mail: .....
Údaje pro fakturaci: IČ: ..... DIČ: .....
Číslo účtu: .....
Podpis, příp. razítko

Cena na 1 rok je 120 Kč včetně DPH.
Výplňový kupon zašlete na adresu:
Postservis, předplatně, Poděbradská 39, 190 00 Praha 9
Zaslání novin je možné si objednat prostřednictvím internetové podoby měsíčníku na adrese www.noviny-mps.cz.

Tip

Využijte bezplatné prezentace na Veletrhu neziskových organizací!

Dne 4. dubna 2007 nadace Forum 2000 opět pořádá pod záštitou primátora hl. města Prahy Pavla Běma a pana Václava Havla tzv. NGO market neboli Veletrh neziskových organizací. A co nového oproti minulým letům přinese účastníkům i návštěvníkům tento v pořadí již osmý ročník?

veletrhu je samozřejmě přiblížit práci neziskových organizací široké veřejnosti. A to zejména nadchnout její zástupce z řad mladých, aby se aktivně zapojili do činnosti třetího sektoru. Za tímto účelem se bude kromě už tradiční burzy dobrovolníků a bloku powerpointových prezentací konat i seminář *Otevři se třetímu sektoru aneb jak najít*

Ake se tentokrát uskuteční v prostorách Tyršova domu na Ujezdě v Praze 1. Na rozdíl od ročníků předchozích, kdy měl veletrh relativně komorní rozměry, letos očekáváme rekordní počet účastníků, a to jak z České republiky, tak ze zemí tzv. visegrádské čtyřky. Naše neziskovky se o zkušenosti budou také moci podělit se zástupci z Ukrajiny, Běloruska, Moldavska, Německa či ze zemí nám geograficky vzdálenějších, jako je např. Tchaj-wan. Ke zlepšení spolupráce snad přispěje i workshop zaměřený na problematiku spolupráce „NGOs“. Mimo to se můžete těšit na čtyři odborné semináře zaměřené na specifické problémy českých neziskových organizací pořádané experty z Cheval, CpkP, NesSt a ICN.

Pro veřejnost pak jako inspirace poslouží přednáška Phila Wooda „Misto, co vypadá jako my – mladí a interkulturní město“. Ovšem jak napovídá podtitul celé akce, tj. aktivní občanství mladých, stěžejním posláním

tu svou neziskovku a podpořit ji. Další z pomyslných vrcholů programu bude i debata o roli celebrit v neziskovém sektoru. Aňa Geislerová a Janis Sidovský budou se zástupci z řad odborníků, neziskových organizací a novinářů diskutovat jak o svých osobních zkušenostech, tak o kladech a záporech zviditelňování třetího sektoru za pomoci slavných. Určitě je na co se těšit.

Pokud tak vaše organizace doposud neučinila, pojďte se připojit i vy! Účast na Veletrhu neziskových organizací nabízí jedinečnou příležitost bezplatné prezentace, navazování kontaktů a partnerství, oslovení sponzorů a dobrovolníků i získávání nových vědomostí o NGO managementu pro každou organizaci. V případě zájmu naleznete podrobnější informace i registrační formuláře na webových stránkách www.forum2000.cz.

PAVLA MANDÁTOVÁ
SPOLUORGANIZÁTOŘKA AKCE

Manželství v Síti

Zakladatelky, koordinátorky i návštěvnice mateřských center ve společnosti často narážejí na nepochopení základní myšlenky mateřského centra, totiž že mateřská centra posilují hodnoty rodiny a úlohu rodičů. Ve společnosti, ve které přežívá představa otce jako lovce a matky ochránčyně krby, se někteří lidé domnívají, že pod rouškou mateřského centra se skrývá tažení proti otcům, že se tam scházejí ty, které snad téměř odmítají muže. A přitom úloha center tkví v pravém opaku. Mateřská centra napomáhají ke zlepšování partnerských vztahů mezi manželi.

Zmíněná skutečnost vedla Síť mateřských center v ČR k tomu, že se připojila ke kampani Národní týden manželství. Čtělí jsme upozornit na důležitou roli mateřského centra v upevňování vztahů mezi matkou a otcem. Na otázku redaktora ČT, proč chodí do mateřského centra, odpověděla jedna z návštěvnic: „Abych se doma nezbáblnila!“

Proti PARTNERSKÉMU OSAMOCENÍ

Období, kdy jsou v rodině malé děti, bývá velkou zkouškou pro oba

partnery. Jeden z rodičů (většinou otec) odchází na celý den do zaměstnání a druhý (většinou matka) zůstává celý den doma s dítětem. Zatímco ten první má šanci sdílet problematiku své profese s kolegy na pracovišti, ten druhý zůstává se svými radostmi i starostmi osamocen. Šanci sdílení dostává až po návratu unaveného partnera z práce. Ten však často není schopen naslouchat a ze zkušenosti víme, že právě tyto okamžiky vedou ke kolizím ve vzájemných vztazích. Mateřské centrum pomáhá odbourávat každodenní zatížení „partner-

ským osamocením“ a umožňuje matkám být dobře naladěna při návratu manžela z práce.

Pro posílení VZTAHU MEZI MANŽELI

Během patnáctileté existence mateřských center u nás nezůstaly upozornit na důležitost partnerských vztahů, patřila výstava satebních fotografií a oznámení v mateřském centru Bobeš v Bohumíně. Tam byli zároveň odměněni rekordmani v délce trvání manželství.

Veřejně, že ve světě, kde i mezilidské vztahy zasáhá princip jednostranného použití, pomůžeme drobnými kroky vnášet radost ze společného bytí v manželském svazku.

ZDROJ: SMC ČR

Ze Staroměstského náměstí v Praze vyšel 17. 2. masopustní průvod s alegorickými kočárky pořádaný Síti mateřských center. Ještě před tím posílil Clam-Gallasův palác zájem účastníků, kteří se tu mohli převléci, obersvit a také vytvořit si vlastní masku. FOTO: ČTK

Křížovka

Pojem státní sociální podpory označuje dávky poskytované osobám (rodinným příslušníkům) ve společensky uznaných sociálních situacích, kdy stát skrze jejich vyplácení zčásti přebírá spoluzodpovědnost... (dokončení viz tajenka).

Vyluštěnou tajenku zaslejte na adresu redakce novin do 25. března. Jeden z vás obdrží dvě publikace z řady Management do kapsy nakladatelství Portál s názvy *Působení na druhé* a *Vyjednávání*. První je kapesní příručka podnětů a metod k navázání dobrého pracovního vztahu, k jednání s různými typy osobností, ke zvládnutí odporu a neochoty na pracovišti a k efektivnímu rozhodování. Druhá pak ukazuje praktickým způsobem základy vyjednávání, kroky v jeho přípravě, užitečné techniky a podněty, jak proces vyjednávání řídit a jak zvládat jednání vlastní i druhých.

Tajenka z minulého čísla: „...bojuje proti sociálnímu vyloučení.“ Akreditaci na filmový festival Jeden svět 2007 získává Zbyněk Dvořák z Ostravy-Poruby. Gratulujeme.

POMŮČKA-KODET	VODNÍ KAPRADINA	RADIO-LOKATOR	ZNAČKA ABVOLTU	BZUČAVÝ ZVUK	LETEC	VRUBOUP POSVÁTNY	INIČIÁLY TENISTY LENDLA	ÚSTROJÍ ČICHU	VOZIDLA	POVRCH BEZECKÉ TRATĚ	ZNAČKA ERBIA	POHODNÝ	MUŽSKÉ JMÉNO	3. DÍL TAJENKY	SNAD
ASIAI				LEGRACE KNEDLÍČEK						PLOCHÁ STŘECHA					
1. DÍL TAJENKY										DUMASŮV MUŠKETÝR JEDNÁNÍ					
PŘEDLOŽKA			AUTOR NANY DVERNÍ ZÁVĚS			HEREČKA HVĚZDA BEN MÁLIK					BOXERSKÝ ÚDER DESKA SLOUPU				STARĚC
CHŘAP				KŮRA (zabíráč) POPEVEK				ÚŘEDNÍ SPIŠY DRUH LEMURA				KAZ DŘEVA URČIT			
ČERPACÍ STANICE					CISTERNA NEMOCNÁ				POSVÁTNY ŽAKAZ STAHOVACÍ ZÁCLONA				ZNAČKA AMERICIA SMĚROVÝ ÚHEL		
	KURÝR	PURPUR KLADNÁ ELEKTRODA			ČESKÝ PROZÁK ŽENA SEDLÁKA					DAROVÁNÍ POPRAVCI					
SACHOVÁ REMIZA				ZNAČKA OSMIA ŘEZACÍ NÁSTROJ		SOUTOK SVAZEK OBILI					NÍČIT VELKÁ AMERICKÁ ZÁBA				
OSOBNÍ ZÁJMENO			TLAK SMYSL			ASLUSKÝ SKOLÍK PARIDOVÁ HORA					ZNAČKA TITANU ÚKON (knižně)			A SICE	NA TO MÍSTO
2. DÍL TAJENKY								MRAVOUK JMÉNO McBAINA				SACHOVÁ PRŮHRA TYP FORDU			
ANTICKÝ ÚŘEDNÍK					ČESKÝ HEREC					PENĚŽNÍ TREST					
KVĚTENSTVÍ SERIKU					STAROPRER- SKÝ PALÁC					TELOVĚDEC					

■ Na okraj III. celostátní odborné konference

Co znamená plánování sociálních služeb?

Plánování sociálních služeb – toto souloví pravděpodobně moc neřekne tomu, kdo sociální služby nevyužívá (nebo někdo z jeho blízkých v rodině, přátel, známých atd.), služby neposkytuje nebo není voleným představitelem obce nebo kraje či zaměstnancem například obecního či krajského úřadu.

Přesto se každý z nás může snadno dostat do situace, kdy bude sociální službu potřebovat a začne zjišťovat, kde se v jeho okolí potřebná služba, jež by mu pomohla řešit jeho situaci, nachází a jak může službu využívat. Podobně i lidé, kteří již nějakou sociální službu užívají, mají zájem na tom, aby služba byla dostupná.

Cílem plánování je tak zabezpečit prostřednictvím účasti všech, koherentní sociální služby dotýkající, díky jejich spolupráci a efektivnímu využívání zdrojů finančních i lidských takové služby, jež korespondují s potřebami jejich uživatelů. A tomuto tématu je věnován projekt *Zajistění místní a typové dostupnosti sociálních služeb*, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. V jeho rámci se 28. února uskutečnila III. celostátní odborná konference zaměřená na aktuální otázky plánování rozvoje sociálních služeb. Hovořilo se nejen o metodice plánování, ale také o postavení a úloze krajských vzdělávacích programů a o spolupráci obcí, krajů a ministerstva práce a sociálních věcí.

Postup plánování

Postup plánování sociálních služeb spočívá v tom, že například v dané obci, mikroregionu a dále kraji se zjišťují mezi stávajícími uživateli služeb a dalšími zainteresovanou veřejností jejich potřeby a problémy, které v obci v sociální oblasti existují. Jedněm od nich se můžeme přímo dozvědět, co je trápí, s čím by potřebovali pomoci,

a tedy jaká služba může řešit jejich situaci. Přestože u některých cílových skupin je nutné volit alternativní způsoby komunikace a zjišťování jejich potřeb, je třeba zdůraznit, že právě tento přístup na rozdíl od plánování „od stolu“ dává náhlednout na skutečné potřeby reálných uživatelů nebo jiné veřejnosti.

Ke znalosti místní situace samozřejmě patří zjištění, jaké služby jsou v obci či regionu poskytovány, v jakém rozsahu a kterými poskytovateli. Určitými pomocnými údaji v procesu plánování mohou být rovněž vybrané statistické údaje, jež s poskytováním sociálních služeb bezprostředně souvisejí. Důležitá je samozřejmě znalost ostatních, zejména finančních zdrojů, jež mohou být pro poskytování služeb využity, a případně hledání možností, jak je získat.

Zjednodušeně řečeno se tedy v plánování jedná o porovnání nabídky a poptávky po sociálních službách, kdy cílem je poskytování potřebných služeb za co nejvýhodnějších ekonomických podmínek.

Katalog sociálních služeb

Na celé tzv. analytické (popisné) fázi, kdy zjišťujeme situaci v obci nebo regionu, se podílí právě uživatelé (klienti) sociálních služeb, jejich poskytovatelé i zadavatelé. To se děje prostřednictvím jednání pracovníků a jiných skupin, ale i například dotazováním uživatelů služeb atd. Tato práce obnáší častý osobní kontakt mezi poskytovateli, zadavateli a uživateli služeb, což kromě zjištění nutných informací přináší příležitost

k posilování vzájemných kontaktů a navazování spolupráce. Prvním hmatatelným výsledkem plánování sociálních služeb bývá katalog sociálních služeb v obci nebo regionu, jenž nabízí přehled sociálních služeb a většinou se díky zachycení všech informací v jedné brožůře setkává s velkou odezvou ze strany uživatelů a ostatní veřejnosti.

V dalším postupu dochází k formulování strategie či priorit a konkrétních opatření. V rámci setkání pracovníků skupin, veřejných projednávání nebo jiných jednání postupně na základě shrnutí všech informací dochází k formulování nejprve obecně představy o podobě sociálních služeb. Tato představa se následně rozpracovává do prioritních oblastí, jež zasluhují řešení jako první v pořadí, a jednotlivých opatření. Výstupem celého procesu plánování je plán obsahující jasné úkoly a kroky k realizaci zamýšlených představ.

Výhody plánování

Na základě plánu tak může kupříkladu dojít ke zřízení nové služby nebo rozšíření stávajících služeb. Některé sociální služby se v daném rozsahu mohou naopak ukázat jako nepotřebné, může se přistoupit k jejich přeměně v jiné druhy služeb nebo mohou být zrušeny.

Ve výsledku může například díky plánování sociálních služeb dojít k rozšíření pečovatelské služby do menších obcí v regionu na základě dohody těchto obcí, zřízení denního stacionáře nebo kontaktního centra či azylového domu a tak dále. Konkrétní příklady z praxe dokládají, že prostřednictvím plánování sociálních služeb se podařilo rovněž zvýšit informovanost o sociálních službách, posílit spolupráci mezi obcemi, neziskovými organizacemi nebo vzbudit zájem o problémy v obci. Hlavní však je, že

sociální služby jsou plánovány za účasti těch, kterých se bezprostředně týkají, a nabídka služeb se tak jejich uživatelům snáze přiblíží. Proto se plánování sociálních služeb jeví jako

optimální přístup k vytváření skutečně požadované sítě služeb.

PHD. VLADANA VASKOVA
ODBOR SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR

Komunitní plánování sociálních služeb jako věc veřejná?

V České republice se několik posledních let rozvíjí komunitní plánování sociálních služeb. Metodu komunitního plánování používají mnohá města a pro kraje je dokonce od 1. ledna podle nového zákona o sociálních službách takové plánování povinné. Tato metoda je v České republice zatím jednou z mála oblastí tvorby politiky, která používá aktivní zapojení veřejnosti. Otázkou zůstává, zda je takové zapojení veřejnosti efektivní, zda je skutečně součástí tvorby městské či krajské politiky v dané oblasti, zda jej umíme odpovídajícím způsobem definovat a zda je vůbec možné.

Jako inspirace pro odpovědi na tyto otázky mohou sloužit zkušenosti s participací občanů v rozvoji měst a obcí ve zdravotní a sociální oblasti v Dánsku. Zajímavý rámec pro hodnocení zapojení občanů do procesu plánování služeb zpracovala Annika Aggerová ve svém výzkumu *Jak hodnotit zapojení občanů do plánování měst – studium iniciativ Kvarterløft v Dánsku*. Iniciativa Kvarterløft (Area lift) spočívá v zapojení občanů při řešení problémů částí měst potýkajících se s vysokou mírou zločinnosti, nezaměstnaností a značným procentem imigrantů. Programy Kvarterløft trvají 5–8 let a jejich základní součástí je právě zpracování komunitního plánu.

Kdo se plánování nejčastěji účastní?

Aggerová ve svém výzkumu shrnuje, že plánování se účastnili ti, kdo mají zdroje, tzn. znalosti, kontakty a čas. Znalostní myslí zejména schopnost orientovat se v dané problematice, číst a vytvářet velké množství složitých textů, rozumět jejich speciálnímu jazyku, znát pravidla vedení schůzí či diskusí. V tomto smyslu Kvarterløft poskytovaly občanům podporu, aby takové schopnosti získali či mohli rozvíjet. Účastníky rozdělila Aggerová do dvou kategorií – „profesionální aktivisté“ (expert activists) a „praktičtí“ (volně přeloženo everyday makers).

Profesionální aktivisté byli v plánovacím procesu zastoupeni v nejhojnějším počtu. Reprezentovali místní asociace, občanská sdružení, církevní organizace či místní politické strany. Byli zvyklí být zapojeni do dění ve městě a do místní politiky, byli schopni zpracovávat úspěšné projekty, získávat na ně peníze a lobovat za zájmy organizací, které zastupovali.

Zástupce druhé skupiny, praktičtí, popisuje Aggerová jako lidi, kteří se plánování účastnili díky specifickému problému či zájmu a nebyli členy žádné asociace či organizace a často neměli s tímto druhem zapojení žádné zkušenosti. Občané, kteří z procesu plánování vypadli nebo se jej neúčastnili, byli zástupci minorit, mladí lidé či lidé,

FOTO: © PHOTOGRAPHER: TOMASZ TROJANOWSKI | AGENCY: DREAMSTIME.COM

kterým chyběly výše uvedené znalosti, čas a kontakty. Mnozí z těch, kteří měli zájem se plánování účastnit, vypadli v prvním roce tohoto procesu. Podle Aggerové se tak dělo z důvodu dlouhé doby trvání projektu, protože lidé, kteří nemají potřebné znalosti ani pozitivní zkušenosti s participací, mají po krátké době tendenci ukončit svou účast v plánování. Kvarterløft programy se pak snažily předčasnému vypadnutí občanů z procesu plánování zabránit tím, že usilovaly o dosažení konkrétních menších pozitivních změn v komunitě, které vzešly z plánování již během prvního roku. Občané si tak měli možnost uvědomit, že jejich účast v projektu má praktický význam.

Jak zapojování veřejnosti probíhá?

Kvarterløft programy jsou založeny na přesvědčení, že otevřená a férová debata umožní dosáhnout konsenzu o tom, jak v komunitě řešit nejdůležitější problémy i jakými směry je dále rozvíjet. Aggerová uvádí, že pokud nebyly zájmy jednotlivých aktérů v zásadním rozporu, jejich vzájemné diskuse byly velmi efektivním nástrojem konsenzu. V případech, kde se vy-

sklyly zásadní konflikty zájmů účastníků procesu, se plánování dostalo do obtíží a lidé za pojeji do projektu nevěděli, jak tyto konflikty řešit. Expertní aktivisté chtěli v těchto případech další diskuse, zatímco praktičtí požadovali zásah ze strany obce již v časných stadiích neshod. Pro osoby pověřené řízením procesu plánování a úředníky města bylo těžké konflikty mediovat či facilitovat, protože často nebylo jasné, kdo za proces zodpovídá a jaké role v něm jednotliví zaměstnanci či odbory hrají.

Výsledky diskusí a konzultací

Metody komunitního plánování vychází z teorie komunikativního plánování. Tato teorie spočívá v tom, že se za spolupráce a komunikace zainteresovaných stran hledá konsenzus při řešení kontroverzních témat. Konsenzus, který znamená společné vnímání řešených problémů, pak nahrazuje v politice činná rozhodnutí „právem většiny“. Kritériem hodnocení zapojení občanů tedy může být, zda bylo či nebylo dosaženo konsenzu a zda se tento konsenzus odrazil v politických rozhodnutích.

Na základě provedené analýzy výsledků rozhovorů s občany zapojenými do komunitního plánování v programech Kvarterløft dochází Aggerová k závěru, že titó lidé dosáhli zlepšení svých politických dovedností.

Výstupem pro komunitu je zejména schopnost dosažená v rámci procesu plánování – spolupracovat a společně konat. V mnoha komunitách se podařilo dosáhnout společného náhledu na věc, pocitů společné zodpovědnosti. Organizace a jednotlivci, kteří předtím soupeřili o stejné zdroje, byli nyní schopni pracovat společně a sdílet společnou vizi rozvoje komunity. Tyto sociální vztahy se ukázaly jako důležité pro udržení aktivity občanů a jejich zapojení. Změnil se také postoj profesionálů odpovědných za plánování i úředníků města ke spolupráci s občany. Nově přistupovali k řízení veřejných schůzí i sdělování informací občanům.

Míru participace občanů v projektech Kvarterløft hodnotí Aggerová jako nízkou, protože plánování se zúčastnilo pouze malý počet z celkového počtu obyvatel. Odůvodňuje to tím, že jen malý počet občanů disponuje potřebnou mírou znalostí, času a kontakty, která je k zapojení nezbytná. Považuje za ironii, že místo toho, aby komunitní plánování bylo inkluzivním procesem, který vychází zdola a který osloví velký počet lidí, účastní se ho pouze několik „vyvolených“. Na základě svých poznatků Aggerová doporučuje lidem, kteří za komunitní plánování odpovídají, nejen využít veškerých metod a institucionálně proces plánování zabezpečit, ale také cíleně přivázat i ty skupiny občanů, které se normálně do veřejného dění nezapojují.

Mgr. MILENA ABOŘKOVÁ, M.A., Ing. ONDŘEJ MÁTL, MPA, MSc.

Tento článek vznikl v rámci projektu *Modernizace a internacionalizace vybraných vzdělávacích mechanismů v oblasti sociálních a zdravotních služeb podpořeného z prostředků Evropského sociálního fondu, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Ilavního města Prahy, jehož nositelem je Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze.*

